

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0225U004270

Державний реєстраційний номер: 0121U107650

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-11-2025

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Науково-екологічні основи системи адаптивного землеробства в ґрунтово-кліматичних зонах Лісостепу

Початок етапу: 01.2021

Закінчення етапу: 01.2025

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00489780

Місцезнаходження: вул. Клінічна, буд. 25, м. Київ, Київська обл., 03141, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442750000, 380442755244

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національна академія аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00024360

Місцезнаходження: вул. Суворова, буд. 9, м. Київ, Київська обл., 01010, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442801085

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 6841030

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 1871.000

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Науково-екологічні основи системи адаптивного землеробства в ґрунтово-кліматичних зонах Лісостепу

Назва роботи англійською:

Scientific and ecological bases of the system adaptive agriculture in soil and climatic zones Forest-steppe

Реферат українською:

У звіті представлено результати багаторічних стаціонарних досліджень, спрямованих на оцінку ефективності адаптивних систем землеробства в умовах Правобережного Лісостепу України. Робота висвітлює науково обґрунтовані підходи до оптимізації застосування органічних, мінеральних та органо-мінеральних добрив у поєднанні з багатопільними та екологічно орієнтованими сівозмінами. Дослідження, проведені на чорноземах протягом понад 40 років, дозволили встановити закономірності впливу різних систем удобрення на продуктивність пшениці озимої, сої, конюшини та інших культур, а також на баланс гумусу, продуктивної вологи та фітосанітарний стан агроценозів. Показано, що інтегровані системи удобрення забезпечують підвищення урожайності зернових і технічних культур на 10–20 %, сприяють стабілізації гумусового стану ґрунту та покращенню елементного балансу (NPK). Установлено тісний взаємозв'язок між системою удобрення, інтенсивністю водоспоживання та структурою продуктивної частини врожаю, що дозволяє більш точно прогнозувати реакцію культур на зміни кліматичних умов. Внесення органічної речовини у вигляді гною або побічної продукції забезпечує компенсацію втрат гумусу та формування стійкої структури ґрунту. Актуальність дослідження зумовлена високим рівнем розораності земель Лісостепу України (до 90 %), що потребує впровадження збалансованих, екологічно безпечних систем удобрення з мінімізацією антропогенних ризиків. У порівнянні з короткотерміновими польовими дослідженнями, тривалість експерименту дозволила визначити довгострокову післядію добрив, оцінити процеси трансформації органічної речовини та виявити тенденції виснаження або стабілізації ґрунтової родючості. Результати мають значну практичну цінність: забезпечують підвищення економічної ефективності вирощування культур, зменшують потребу у мінеральних добривах, покращують фітосанітарний стан посівів і створюють передумови для переходу до кліматично орієнтованого землеробства (climate-smart agriculture).

Реферат англійською:

The report presents the results of long-term stationary studies aimed at evaluating the effectiveness of adaptive farming systems in the conditions of the Right-Bank Forest-Steppe of Ukraine. The work highlights scientifically grounded approaches to optimizing the application of organic, mineral, and organo-mineral fertilizers in combination with multi-field and ecologically oriented crop rotations. Research conducted on chernozem soils over more than 40 years has made it possible to identify the regularities of the influence of different fertilization systems on the productivity of winter wheat, soybean, clover, and other crops, as well as on the humus balance, productive soil moisture, and the phytosanitary condition of agrocenoses. It has been shown that integrated fertilization systems increase the yield of grain and industrial crops by 10–20 %, contribute to the stabilization of soil humus content, and improve the nutrient balance (NPK). A close relationship was established between the fertilization system, water consumption intensity, and the structure of the productive part of the yield, which allows for more accurate forecasting of crop responses to changing climatic conditions. The application of organic matter in the form of manure or crop residues ensures compensation for humus losses and the formation of a stable soil structure. The relevance of the study is determined by the high degree of land plowing in the Forest-Steppe zone of Ukraine (up to 90 %), which necessitates the introduction of balanced and environmentally safe fertilization systems with reduced anthropogenic risks. Compared with short-term field trials, the long duration of the experiment made it possible to determine the long-term aftereffect of fertilizers, assess the processes of organic matter transformation, and identify trends of soil fertility depletion or stabilization.

Індекс УДК:633.91

Коди тематичних рубрик: 68.35.19

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Сінченко Віктор Миколайович

Науковий ступінь: д. с.-г. н.

Вчене звання: доц., член-кор.

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Адаптивні системи землеробства для основних ґрунтово-кліматичних зон Лісостепу України: науково-методичні рекомендації

Назва НТП англійською: Adaptive Farming Systems for the Major Soil and Climatic Zones of the Forest-Steppe of Ukraine: Scientific and Methodological Guidelines

НТП, яку передбачалося створити: Створено

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Методичні документи

Галузь застосування: Сільськогосподарська

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: У науково-методичних рекомендаціях представлено результати багаторічних досліджень, проведених у стаціонарному досліді Білоцерківської дослідно-селекційної станції Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН, щодо впливу різних систем удобрення, типів сівозмін і погодних умов на родючість ґрунту, біологічну активність, рівень забур'яненості та продуктивність основних культур. Встановлено, що тривале застосування органо-мінеральної системи удобрення забезпечує найвищу ефективність використання поживних речовин, сприяє відтворенню гумусу, активізації мікробіологічних процесів і стабілізації балансу органічної речовини. На відміну від цього, ізольоване використання мінеральних добрив призводить до поступового зниження гумусового стану, підкислення ґрунту та зменшення його біологічної активності. Установлено закономірності зміни продуктивності культур у різних типах сівозмін за впливу погодних факторів. Найвищу стабільність урожайності демонструють плодозмінні та зернопросапні сівозміни з включенням багаторічних трав і бобових культур. Органо-мінеральна система удобрення підвищує врожайність культур у середньому на 25–40 %, знижує рівень забур'яненості та сприяє формуванню екологічно стійких агроценозів. Рекомендації розроблено з урахуванням сучасних кліматичних тенденцій і спрямовано на впровадження адаптивних систем землеробства, що базуються на поєднанні хімічних, біологічних та агротехнічних чинників для забезпечення сталого розвитку агровиробництва в умовах Правобережного Лісостепу України.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Інше (апробовано)

Практична реалізація НТП

Початок етапу:

Закінчення етапу:

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

ІХ. Бібліографічний опис

Makukh, Y. P., Tkalich, Y. I., Remeniuk, S. O., Buzynnyi, M. V., Senchuk, S. M., & Atamaniuk, O. M. (2024). The decrease in fertility of typical chernozem due to long-term anthropogenic pressure in grain-beet crop rotations. *Agrology*, 7(1), 27–33. <https://doi:10.32819/202404>

Сінченко В.М., Атаманюк О.М. Продуктивність пшениці озимої залежно від довготривалого застосування добрив у пліднозміній та зернопросапній сівознах. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Біоенергетичні культури та цукрові буряки в умовах кліматичних змін: Виклики, рішення, перспективи» (м. Київ, 29 жовтня 2025р.) / НААН України, Ін-т біоенергет.культ.і цукр.буряків. Електрон.вид. Київ: ІБКІЦБ НААН, 2025. 78с. <https://press.bio.gov.ua/catalog/book/962>

Makukh, Y., Remeniuk, S., Moshkivska, S., Riznyk, V., Sinchenko, V., Remeniuk, Y., Dubova, O., Atamaniuk, O. B., Avramchuk, B., and Semenko, L. (2025). The effect of soil moisture reserves on the productivity of soybean and sunflower under different fertilization systems and residual effects of fertilizers. *Ecological Engineering & Environmental Technology*, 26(9): 45–59. <https://doi.org/10.12912/27197050/209005>

В.М. Сінченко, О.М. Атаманюк, С.М. Сенчук, В.П. Клименко, Кісілевська, І.М. Гольдермахер, Г.П. Прокопенко Адаптивні системи землеробства для основних ґрунтово-кліматичних зон Лісостепу України: науково-методичні рекомендації / НААН України, Ін-т біоенергет. культ. і цукр. буряків. Київ : ІБКІЦБ НААН, 2025. 25 с.

Х. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Роїк Микола Володимирович

д. с.-г. н., 06.01.05

Перелік осіб-виконавців

Атаманюк Олег Михайлович

(к. с.-г. н.)

Кісілевська Марія Олександрівна

Мазур Галина Миколаївна

Присяжнюк Олег Іванович

(д. с.-г. н., професор, 06.01.09)

Сенчук Світлана Миколаївна

(к. с.-г. н., доц.)

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Ременюк Світлана Олександрівна

Телефон

0966248977

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна